

Novi festival v mestu

Avtor: MELITA FORSTNERIČ HAJNŠEK

Večer, ponedeljek, 09. maj 2016

Z violinistom in skladateljem Matijo Krečičem, organizatorjem Janus festivala v mariborskih Minoritih med 12. in 14. majem

Matija Krečič: "Kaj je novo in kaj staro? Obstaja novo, ki je čisto novo in ne plete iz konca niti starega?"

JANKO RATH

Glasbeno društvo Janus Atelier v soorganizaciji z Lutkovnim gledališčem Maribor prireja med 12. in 14. majem tridnevni festival sodobne komorne glasbe, poimenovan Janus festival. Pričel se bo s slavnostnim otvoritvenim koncertom 12. maja, v naslednjih dveh dneh pa bodo še trije koncertni

dogodki. Prizorišče bo nedavno prenovljena minoritska cerkev na Vojašniškem trgu, namenjena prav tovrstni koncertni dejavnosti. Kot je sporočila vodja produkcije v Minoritih **Nina Arsenovič**, "bodo mladi glasbeniki prvič v tolikšnem obsegu vnesli glasbeno svežino v čarobni ambient novega mariborskega koncertnega prizorišča. Namen festivala je predstaviti glasbo zadnjih sto let v kar se da širokem slogovnem zajemu, poseben poudarek pa je namenjen mladim slovenskim skladateljskim imenom". Umetniški vodja novega festivala je violinist in skladatelj **Matija Krečič**, z Lutkovnim gledališčem Maribor je že sodeloval kot skladatelj, pa tudi v Drami SNG Maribor. Med solisti bo cela plejada vrhunskih in mednarodno priznanih.

Vaše društvo Janus Atelier je organizator novega festivala, ki bo sredi prihodnjega tedna dopolnil mestno koncertno ponudbo.

Kakšne vrste društvo ste?

Glasbeno društvo Janus Atelier sva junija 2013 ustanovila s skladateljskim kolegom **Davidom Vebrom** ter vanj povabila **Miho Banovca** in **Katjo Krečič**, ki sta nama v izjemno pomoč. Ime smo povzeli po rimskem bogu Janusu, ki ima dva obraza - eden gleda v preteklost, drugi pa v prihodnost. Čutila sva, da je ta simbolika blizu najini glasbi, ki spoštuje tradicijo, iz nje izhaja, gleda pa v prihodnost k novostim in predvsem svežini.

Najprej smo se ukvarjali izključno z založništvom, doslej smo natisnili štiri notne izdaje in izdali eno ploščo, kasneje pa smo začeli okrog sebe zbirati podobno misleče glasbenike in ustanovili izvajalsko telo društva, Ensemble Janus Atelier. Ta je doslej v veliki meri predstavljal najino glasbo, ves čas pa smo v program umeščali tudi glasbo zadnjega stoletja.

Pred nekaj meseci nas je poklicala **Mojca Redjko**, direktorica Lutkovnega gledališča Maribor, in izrazila interes za sodelovanje - morda celo za cikel koncertov naslednje leto - v novem prostoru, prenovljeni minoritski cerkvi. Veseli smo bili pobude, vseeno pa smo predlagali, da pričnemo morebitno trajnejšo koncertno dejavnost s festivalom, na katerem bomo malo preizkusili vse te novosti: predstavitev (relativno) nove glasbe za nas novi publiki v novem prostoru ...“

Vaš koncept je torej komorna glasba zadnjih sto let in promocija mladih glasbenikov - kako ste se ujeli z novim prostorom in s produkcijo Minoritov, ki že lep čas žalostno čakajo na vsebino? O "novi glasbi" se je govorilo še med nastajanjem in prenovo novega mestnega prizorišča in o Carmini Slovenici, za katero je bil prostor sprva namenjen ... Poznate ta historiat Minoritov?

"Okvirno poznam nekatera dejstva o načrtih prenove in kasnejši realizaciji, v podrobnosti pa se nisem spuščal - konec koncev se me to ne tiče. Vem, da je bil prostor sprva namenjen Carmini Slovenici, potem pa se je prenova drastično spremenila in tako ni nastala večnamenska dvorana z vso mogočo tehniko, ampak le lepo prenovljen, urejen prostor s posebno akustiko. Verjetno gre še za kakšno drugo težavo, pa vendar - zdaj je treba počasi nehati razmišljati, česa vsega se v tem prostoru ne da izvajati, temveč bi morali vse sile napeti za vzpostavitev koncertne dejavnosti, ki jo prostor podpira. Koncept našega festivala se bo, o tem sem prepričan, lepo povezal s prostorom.

Težava torej ni v prostoru kot takem, čeravno ta ne predstavlja izpolnitve nekaterih želja. Glavno težavo vidim v tem, da je Mestna občina Maribor prostor prenovila, zdaj pa nima namena podpreti vsebine. Takih ne ravno lepih zgodb sicer poznamo kar nekaj.

Mi smo šli v ta projekt s čistim entuziazmom in znabiti, da nas to udari po glavi. A to smo vedeli že v začetku in smo šli zavestno v to. Naslednje leto bo kaj takega seveda nemogoče. Lutkovno gledališče Maribor nas je podprlo, kolikor je bilo to pač možno, in vsi smo sklepali kompromise, se žrtvovali za ta festival. Poskusili bomo vnesti nekaj začetnega zanosa temu prostoru, pa bomo potem videli, kam nas to pripelje."

Orientirate se na mlada slovenska skladateljska imena - tudi vi ste zraven: s krstno izvedbo "mariborsko obarvane" Maisteriane? Ob vas še David Veber, Stravinski in Penderecki ... Zakaj prav ta trojka?

"Govorite o otvoritvenem koncertu. Ta se bo pričel s skladbo l'Histoire du Soldat Igorja Stravinskega, ki ga zelo cenimo in pri katerem se je marsikaj

začelo, ko govorimo o glasbi 20. stoletja. Predstavili bomo delo Davida Vebra Troje misli. Ta skladba pomeni prelomno točko njegovega skladateljskega ustvarjanja. Kompozicija Duo concertante za violino in kontrabas Krzysztofa Pendereckega je bila napisana pred nekaj leti in odslikava skladateljevo zrelo obdobje, ki je pravzaprav zelo janusovsko - ne zanemarija tradicije, vseeno pa je izjemno domiselno in polno svežine. Vesel sem, da bo moja Maisteriana krstno izvedena prav v Mariboru. Čeprav ni zares programsko zasnovana, se v idejnem smislu povezuje z Rudolfom Maistrom, njegovimi deli in Mariborom. Po naročilu pianista **Davorina Morija** sem jo napisal ob stoti obletnici prve svetovne vojne in prelomnih dogodkov na Štajerskem.

Tako otvoritveni koncert s svojim konceptom kot tudi naslovom Novi konci - stari začetki nakazuje splošno usmeritev in rdečo nit festivala: kaj je novo in kaj staro? Obstaja novo, ki je čisto novo in ne plete iz konca niti starega?"

In preostala dva dneva?

"Koncert 13. maja nosi naslov Zven narodov, na sporedu bodo Ligeti, Čajkovski, Takemicu, Webern, Rota, Barber, dan kasneje, v soboto, bo dopoldne Kreativa Konservatorija Maribor - nova glasba dijakov. Na sporedu bodo izbrana dela dijakov komponistov: Bedekoviča, Blažekove, Kampleta, Kokolja, Koroščeve, Köveševe, Lobnikove, Satlerja in Skrbinška. Večerni zaključni koncert Barve in občutja pa prinaša glasbo Lebiča, Vebra, Bouleza, Adamsa, Hindemitha in mojo skladbo."

Poznate mariborsko glasbeno klasičnokoncertno ponudbo? Kam se umeščate vi z Janus festivalom?

"Da, poznamo mariborsko koncertno ponudbo. Že od začetka smo izredno pazili, da obstoječi ponudbi ne bi konkurirali, temveč jo poskusili dopolniti. Ena naših prvih skrbi je bila, da se slučajno ne bi kakšen naš koncertni termin pokrival s ciklom Carpe artem ali Komornim ciklom Narodnega doma. Konceptualno smo ubrali drugačno pot, kakršne v zadnjih letih v Mariboru vendarle ni bilo. Upamo, da bodo Mariborčani vzeli novi festival sodobne glasbe za svojega."